'Η σημερινὴ ἐπέτειος δημιουργεῖ ἱερὰς καὶ ἐθνικὰς ὑποχρεώσεις: νὰ προσπαθοῦμεν ὅλοι καὶ κυρίως οἱ νέοι νὰ οἰστρηλατούμεθα καὶ νὰ ζῶμεν μὲ τὰ ὑψηλὰ 'Ιδανικὰ τοῦ Ἔθνους.

ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ

'Ιερὰ ἡ ὑποχρέωσις νὰ χειροκροτήσωμεν τοὺς ἀπογόνους, στρατευμένους καὶ νεωτέρους, τῶν δημιουργῶν τοῦ Ἔπους 1940—41, ποὺ θὰ παρελάσουν κατὰ τὴν σημερινὴν ἱστορικὴν ἡμέραν.

ΕΤΣΙ ΑΡΧΙΣΕ Ο ΠΟΛΕΜΟΣ ΤΟΥ 1940...

ALORS C' EST LA GUERRE

Οἱ τελευταῖες λέξεις τοῦ 'Ιωάννου Μεταξᾶ στὸν Γκράτσι ποὺ ἐπέδωσε τὸ τελεσίγραφο

ΣΤΡΑΤΗΓΟΣ ΠΙΤΣΙΚΑΣ: Ο ΣΤΡΑΤΟΣ ΕΙΝΑΙ ΕΤΟΙΜΟΣ κ. ΠΡΟΕΔΡΕ ΘΑ ΚΑΜΗ ΤΟ ΚΑΘΗΚΟΝ ΤΟΥ. - Ο ΘΕΟΣ ΝΑ ΕΙΝΑΙ ΜΑΖΙ ΜΑΣ

Ἔχουν περάσει εἴκοσι ἕξη χρόνια ἀπὸ τότε ποὺ ἡ 'Ιταλία, στὶς 28 'Οκτωβρίου 1940, μᾶς κήρυξε ἐπίσημα πιὰ τὸν πόλεμο. Οἱ πολιτικοί μας ἀπὸ καιρὸ ὡστόσο περίμεναν αὐτὴ τὴ στιγμή. Στὶς 23 'Οκτωβρίου ὁ πρεσβευτὴς μας στὴ Ρώμη εἶχε τηλεγραφήσει ὅτι σύμφωνα μὲ πληροφορίες ἀπὸ στρατιωτικὴ πηγή, ἡ 'Ιταλία ὄχι μόνο ἑτοιμαζόταν νὰ εἰσβάλη στὴν 'Ελλάδα, ἀλλὰ εἶχε κιόλας καθορισθῆ περίπου ἡ ἡμερομηνία τῆς ἐπιθέσεως ἀπὸ τῆς 25ης μέχρι τῆς 28ης 'Οκτωβρίου. 'Ο πρεσβευτὴς μας ἐπίσης, στὴ Βέρνη, τηλεγραφοῦσε καὶ δήλωνε, μὲ κάποια ἀνησυχία, ὅτι ἡ ἰταλικὴ ἐπίθεσις εἶναι ζήτημα ἡμερῶν. Τέλος οἱ πρόξενοι τῆς 'Ελλάδος στὰ Τίρανα καὶ τὸ 'Αργυρόκαστρο τηλεγραφοῦσαν ὅτι ἰταλικὲς στρατιωτικὲς δυνάμεις εἶχαν προωθηθῆ στὰ σύνορα, ὅτι ὅλα τὰ συγκοινωνιακὰ μέσα τῆς 'Αλβανίας εἶχαν ἐπιταχθῆ ἀπὸ τοὺς 'Ιταλοὺς καὶ ὅτι ἀσφαλῶς θρισκόμαστε στὶς παραμονὲς τῆς ἐπιθέσεως.

Στὴν πρεσβεία, τέλος, οἱ 'Ιταλοὶ εἶχαν ἐγκαταλείψει τὸ ψυχρὸ ὕφος τῶν διπλωματικῶν καὶ ἡ στάσις τους ἦταν προκλητική. Ἕνα ἐπεισόδιο στὰ ἀλβανικὰ σύνορα καὶ μιὰ σκηνοθετημένη δυναμιστικὴ ἀπόπειρα στοὺς 'Αγίους Σαράντα στὶς 27 'Οκτωβρίου τοὺς εἶχαν δῆθεν ἐξερεθίσει. 'Ο 'Ιταλὸς στρατιωτικὸς ἀκόλουθος, συνταγματάρχης Μοντίνι, εἶχε ἐκφρασθῆ μὲ αὐθάδεια στὸ στρατηγὸ 'Αλ. Παπάγο. 'Ο Παπάγος μὲ τὴν λεπτότητα καὶ τὴν ψυχραιμία ποὺ τὸν διέκρινε κατέρριψε ὅλους τοὺς ἰσχυρισμοὺς τοῦ Μοντίνι καὶ τοῦ ἔδωσε νὰ καταλάβη πόσο κωμικὲς ἦσαν οἱ προφάσεις του. Τὸν ἀνάγκασε ἀκόμα νὰ φανερώση τοὺς σκοπούς του καὶ ν' ἀρνηθῆ νὰ γίνη κοινὴ ἀνάκρισις ἀπὸ Ἕλληνας καὶ 'Ιταλοὺς στὴ μεθόριο, γιατὶ φοβόταν μήπως ἀποκαλυφθῆ τὸ αἰσχρὸ ἰταλικὸ ψέμα.

Ὅλοι τὸν περιμέναμε τὸν πόλεμο, μὰ κανεὶς δὲν φανταζόταν ὅτι θ' ἄρχιζε τόσο αἰφνιδιαστικά. Οἱ 'Ιταλοὶ λογάριαζαν νὰ μᾶς ξαφνιάσουν. 'Αλλὰ καὶ στὸ σημεῖο αὐτὸ ἀποδείχτηκε ὅτι τὸ δίχτυο τῶν πληροφοριῶν τους δὲν ἦταν καλό. Δέν εἶχαν ὑπολογίσει τὴν ἀθάνατη ἑλληνικὴ ψυχὴ ποὺ δημιούργησε κατόπιν τὸ ἔπος τῆς Πίνδου.

★

Κι' ἔτσι, ἐντελῶς ἀπρόοπτα, στὶς 2.50 τὸ πρωῒ τῆς 28ης 'Οκτωβρίου τὸ ὑπ' ἀριθμὸν Δ. Σ. 75 αὐτοκίνητο σταμάτησε στὴν ὁδὸ Κεφαλληνίας, στὸ σπίτι τοῦ προέδρου τῆς Κυβερνήσεως 'Ιω. Μεταξᾶ. Δυὸ ἄνθρωποι κατέβηκαν βιαστικὰ ἀπὸ αὐτό, πλησίασαν στὴν ἐξώθυρα καὶ εἶπαν στὸ σκοπὸ χωροφύλακα:

—Ξυπνῆστε τὸν Πρόεδρο. Εἶναι ἀνάγκη νὰ μᾶς δεχτῆ ἀμέσως.

'Ο σκοπός, εἰδοποίησε τὸν ὑπαξιωματικό του, κι' ἐκεῖνος τὸν ἐνωμοτάρχη Τραυλό, ποὺ δὲν ἄργησε ν' ἀναγνωρίση στὸ πρόσωπο τοῦ ἑνὸς ἀπὸ τοὺς βιαστικοὺς ἐπισκέπτες τὸν πρεσβευτὴ τῆς 'Ιταλίας Γκράτσι. Ἔσπευσε τότε νὰ τοῦ ἐξηγήση ὅτι ὁ κ. Πρόεδρος ἀναπαυόταν, ὅτι ἡ ὥρα ἦταν περασμένη κι' ὅτι δὲν τοῦ εἶχε δοθῆ καμμιὰ ἐντολὴ νὰ τὸν ξυπνήση στὴν περίπτωσι ἀφίξεως ξένου διπλωμάτου. Στὴν ἐπιμονὴ ὅμως τοῦ Γκράτσι, ὁ Τραυλὸς ὑποχώρησε κι' ἀναγκάστηκε νὰ τηλεφωνήση στὸν Πρόεδρο.

—Τί θέλει αὐτὸς τέτοια ὥρα; ἀπόρησε ὁ Μεταξᾶς. Καλά. Θὰ κατεβῶ ἀμέσως.

Καὶ πραγματικά, σὲ λίγο κατέβηκε στὴν ἐξώπορτα καὶ συνώδευσε τοὺς δυὸ ἐπισκέπτες στὸ ἐσωτερικὸ τοῦ σπιτιοῦ.

'Ο Γκράτσι, μόλις κάθησε στὸ γραφεῖο τοῦ Μεταξᾶ, εἶπε μὲ κάπως ἀγέρωχο ὕφος στὸν Πρόεδρο, ποὺ τὸν ρωτοῦσε ποῦ ὠφείλετο ἡ τόσο ἀπρόοπτη νυκτερινὴ ἐπίσκεψί του:

—Ἔρχομαι, ἐντολῆ τῆς Κυβερνήσεώς μου, γιὰ νὰ σᾶς δώσω αὐτό...

Καὶ ἔδωσε στὸ Μεταξᾶ ἕνα μεγάλο φάκελλο.

'Ο πρωθυπουργὸς ἀτάραχος ἄνοιξε τὸ φάκελλο, πῆρε τὸ ἔγγραφο κι' ἄρχισε νὰ διαβάζη. Ἦταν τὸ τελεσίγραφο τῆς 'Ιταλίας ποὺ κατέληγε ὡς ἑξῆς:

«...Ἐὰν τὰ ἰταλικὰ στρατεύματα ἤθελον συναντήσει ἀντίστασιν, ἡ ἀντίστασις αὐτὴ θὰ καμφθῆ διὰ τῶν ὅπλων καὶ ἡ ἑλληνικὴ Κυβέρνησις θὰ ἔφερε τὰς εὐθύνας, αἱ ὁποῖαι ἤθελον ἐκ τούτου προκύψει...».

—Κύριε Πρόεδρε, πρόσθεσε ὁ Γκράτσι, ἂν δὲν γίνουν ἀποδεκτοὶ οἱ ὅροι τοὺς ὁποίους διαβάσατε τὰ ἰταλικὰ στρατεύ-

●——ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΕΙΣ ΤΗΝ 4ην ΣΕΛΙΔΑ

Η ΣΚΟΠΙΑ ΜΑΣ

ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΟΤΗΤΕΣ

ΣΤΑΧΥΟΛΟΓΗΜΑΤΑ

ΑΠΟ ΤΗΝ ΙΤΑΛΙΑ

10ον

Θὰ διερωτηθῆ ὁ ἀναγνώστης — ἐκεῖνος, ποὺ δὲν ἔχει ταξιδέψει μέχρις ἐκεῖ — δὲν ἔχει σύγχρονη ζωὴ ἡ Ρώμη; Ποιός εἶπε τὸ ἀντίθετο; Καὶ στὰ καταστήματα κίνησι, καὶ στοὺς δρόμους. Ἡ νυκτερινή της ζωὴ ἔχει τὰ ἰδιαίτερά της, τὶς λέσχες της, τὰ θέατρά της, τὰ μουσικά της κέντρα. Στοὺς δρόμους, μετὰ τὴν 10η νυκτερινή, ἐλάχιστοι κυκλοφοροῦν. Ἀκόμη καὶ τὰ τροχοφόρα, ποὺ τὴν ἡμέρα κατακλύζουν, στὴν κυριολεξία, κεντρικὲς καὶ μὴ ὁδούς, τὰ βράδυα ἀραιώνουν στὸ ἐλάχιστο.

★

Χῶρος, μεταξὺ ἄλλων, γιὰ ρομαντικοὺς περιπάτους ἐρωτευμένων, ἡ «Βίλλα Μποργκέζε». Ἡ ἔκτασις ὅπου ἀπλώνονταν ἡ διακοσιόδοσία τῶν Μποργκέζε ἄλλοτε, καλύπτεται σήμερα ἀπὸ πλατεῖες μὲ πρασινάδες καὶ δενδροστοιχεῖες. Ἂν οἱ πέτρες μίλαγαν πολλὰ θὰ ἱστοροῦσαν γιὰ τὶς ἄνομες διασταυρώσεις, τὶς αἱμομειξίες καὶ τὰ ἐγκλήματα τῆς βίλλας τῶν ὀργίων τῆς οἰκογενείας Μποργκέζε... Διατηρεῖται τώρα μουσεῖο μὲ τὸ περίφημο ἄγαλμα τῆς Παολίνας Μποργκέζε (Παυλίνας) ἀδελφῆς τοῦ Βοναπάρτη — ἔργον τοῦ γλύπτου Κανόβα, δημιούργημα σὲ νεοκλασσικὸ στύλ. Πλησίον στὴν «βίλλα Μποργκέζε» καὶ ὁ ζωολογικὸς κῆπος τῆς Ρώμης (μὲ πολλούς... φιλοξενουμένους!). Σὲ κοντινὴ ἀπόστασι στεγάζεται καὶ ἡ ἑλληνικὴ πρεσβεία.

★

Γειτνιάζει ἡ «Βίλλα Μποργκέζε» καὶ μὲ τὴν βία Βένετο. Μιὰ ἀπὸ τὶς πιὸ ρομαντικὲς τοποθεσίες τῆς «αἰωνίας πόλεως» καὶ τὸ ὡραιότερο πάρκο τῆς Ρώμης, συνδέεται ἀπὸ τὴν πύλη Πιντσιάνα μὲ τὴν πιὸ κοσμικὴ ὁδό. 'Ο κόσμος τῆς τέχνης, γλεντοκόποι, διανοούμενοι, προσωπικότητες τῆς ἡμέρας καὶ τοῦ... σκότους, συχνάζουν στὰ πολυτελῆ κέντρα τῆς Βία Βένετο. 'Εδῶ κυκλοφοροῦν κινηματογραφικοὶ ἀστέρες, καλλιτέχνες τοῦ θεάτρου, ζωγράφοι ἀλλὰ καὶ «πεταλοῦδες» τοῦ ἀγοραίου ἔρωτος! Καὶ ὁπαδοὶ τοῦ τρίτου φύλου διασκεδάζουν καί... θηρεύουν! Ὅλος αὐτὸς ὁ ἀνόμοιος κόσμος καταλαμβάνει τὰ πεζοδρόμια καὶ τὸ κατάστρωμα τῆς ὁδοῦ — ἐπὶ τρίμηνο, κατὰ τὴν θερινὴ περίοδο ἀπαγορεύεται ἡ κυκλοφορία τροχοφόρων — περιπατεῖ φλυαρώντας ἢ ἀπολαμβάνει τὰ ποτὰ τῶν ἀκριβῶν κέντρων. Στὶς πολυθρόνες — κούνιες τῶν ζαχαροπλαστείων της, ἀναπαύονται κοπέλλες μὲ ἀναμφισβήτητο σέξ, πρόθυμες σὲ προσφορά, ἀλλὰ ἀλμυρὲς σὲ τιμή! Πολυτελεῖς λιμουζίνες Ι. Χ. ἔχουν οἱ «ἀξιολάτρευτες» δεσποινίδες καὶ τὶς διαθέτουν γιὰ τὴν μεταφορά σας στὸ διαμερισμά των. 'Ανάλογα τά... τεχνικὰ μέσα καὶ τῶν... ἀνωμάλων! 'Η Βία Βένετο εἶναι περιτριγυρισμένη ἀπὸ ἀριστοκρατικὰ κέντρα καὶ ὡραῖα ξενοδοχεῖα. Οἱ θαμῶνες της ποικίλων χρωμάτων, παρδαλοί!

Σ' ἕνα ἀπὸ τὰ παλάτια τῆς ὁδοῦ στεγάζεται καὶ ἡ πρεσβεία τῶν 'Ην. Πολιτειῶν.

★

Μὲ λίγη διαδρομὴ βρισκόμαστε στὴν Φοντάνα ντι Τρέβι, τὴν ὡραιότερη ἀπὸ τὶς πηγὲς τῆς Ρώμης. Τὴν ὀνομάζουν ἐπίσης καὶ «Ἄκουα Βερτζίνε» (= παρθενικὸ νερό). Μιὰ παλαιὰ συνήθεια ἐπαναλαμβάνεται ἀπὸ ἐγχωρίους καὶ ἀλλοδαποὺς: Ρίπτουν χρήματα εὐχόμενοι γιὰ τὴν πραγμάτωσι τῶν ἐπιθυμιῶν τους ἢ καὶ γιὰ νὰ ἐπιστρέψουν στὴν ἱστορικὴ πόλι. Τὸ δάπεδο τῆς φοντάνας σκεπασμένο ἀπὸ νομίσματα — κέρματα κάθε τύπου. Θρυλεῖται ὅτι πρῶτοι ἔρριπταν χρήματα στὴν φοντάνα Τρέβι οἱ Ρωμαῖοι στρατιῶτες γιὰ ν' ἀποκτήσουν τὴν κοπέλλα τῶν ὀνείρων των. Καὶ σήμερα ἀκόμη ζευγάρια ἐρωτευμένων ἐπισκέπτονται τὴν πηγὴ καὶ ρίπτουν χρήματα εὐχόμενοι: «καλὰ στέφανα»! 'Η φοντάνα Τρέβι ἐκτίσθη τὸ 1735 ἀπὸ τὸν ἀρχιτέκτονα Σάλβι. Στὸ κέντρον ἔχει τὸ ἄγαλμα τοῦ Νεττοῦνο (Ποσειδῶνος) καθημένου σ' ἕνα κοχίλι.

★

Μετὰ τὴν ἐπίσκεψι στὴν φοντάνα ντὶ Τρέβι — ἐκεῖ πλησίον καὶ τὰ ἀριστοκρατικώτερα καταστήματα γυναικείων εἰδῶν — ὅπου καὶ κάποιος ἡμέτερος ἔρριξε τὴ δραχμούλα του καὶ ἔπιε νερὸ ἀπὸ τὴν φοντάνα, ἐπραγματοποιήσαμε ἕνα γενικὸ περίπατο γιὰ νὰ θαυμάσουμε ὅ,τι ἀξιοθέατο προλάβουμε πρὸ τῆς ἀναχωρήσεώς μας γιὰ τὴν Φλωρεντία:

'Από τὴν Πιάτσα Βενέτσια μέχρι τὴν Βασιλικὴ τοῦ 'Αγ. Παύλου συναντᾶς τὴν πλατεῖα Καπιτολίου, τὸ ὁμώνυμο μουσεῖο, τὸ θέατρο Μαρτσέλο κ.ἄ.

Στὸ Παλάτσο Κουϊρινάλε (ἐκτίσθη τὸ 1574) ἑδρεύει — διαμένει ὁ Πρόεδρος τῆς ἰταλικῆς Δημοκρατίας. Στὸ Παλάτσο Μπαρμπερίνι στεγάζεται ἀξιό-

●——ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΕΙΣ ΤΗΝ 4ην ΣΕΛΙΔΑ

Η ΕΠΕΤΕΙΟΣ ΤΟΥ ΙΣΤΟΡΙΚΟΥ "ΟΧΙ,,

ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΔΟΞΑΝ

ΟΙ ΚΑΛΠΑΣΜΟΙ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

'Από τὴ Θεσσαλονίκη ἐδόθη χθὲς τὸ σύνθημα τῶν πανηγυρικῶν ἐκδηλώσεων διὰ τὰς δύο μεγάλας ἐπετείους, τὴν νικηφόρον ἐξόρμησιν τῶν ἐλευθερωτῶν τῆς νύμφης τοῦ Θερμαϊκοῦ τὸ 1912—13 καὶ τὴν ἀσύγκριτον δόξαν τοῦ θρυλικοῦ «ΟΧΙ» τοῦ 1940. 'Ολόκληρον τὸ Ἔθνος δονεῖται ἀπὸ τὴν ἰαχὴν ἑκατομμυρίων 'Ελλήνων, ποὺ στρέφουν μὲ ὑπερηφάνειαν τὴν σκέψιν πρὸς τοὺς Ἥρωας τῶν ἐθνικῶν αὐτῶν θριάμβων καὶ χιλιάδες στρατευμένοι νέοι, σπουδασταὶ καὶ μαθηταί, γεμᾶτοι ἐθνικὴν ἔκστασιν, θὰ δώσουν μὲ μεγαλειώδεις παρελάσεις καὶ ἐπιβλητικὰς ἑορτάς, ἕνα λαμπρὸν δεῖγμα ὑψηλοῦ φρονήματος καὶ πατριωτικοῦ ἤθους.

Πέρασε ἓν τέταρτον ὁλοκλήρου αἰῶνος ἀπὸ τὴν ἱστορικὴν ἐκείνην ἡμέραν τῆς πατριωτικῆς μας ἀνατάσεως, κατὰ τὴν ὁποίαν τὸ Ἔθνος προέταξε τὸ ἀθάνατον «ΟΧΙ». Ἦτο τὸ μοναδικὸν σάλπισμα τῆς Ἐλευθερίας εἰς στιγμάς, κατὰ τὰς ὁποίας ὅλοι οἱ λαοὶ τῆς Εὐρώπης, τρομαγμένοι καὶ ἐξουθενωμένοι, παρέδιδον μόνοι των τὰ χέρια στὶς ἀλυσίδες καὶ ἡ ἀπελπισία ἐπεσκίαζεν ὁλόκληρον τὴν Εὐρώπην, βυθισμένη σὲ θανάσιμη ἀγωνία ἦταν ἡ ἀνθρωπότης. 'Η Εὐρώπη εἶχε λυγίσει καὶ τὰ στίφη τῶν χιτλεριῶν καὶ φασιστῶν ἐπιδρομέων μὲ ἐξησφαλισμένα τὰ πλευρά τους χάρις εἰς τὴν συμμαχίαν Ἄξονος — Σοβιετικῆς Ἑνώσεως, ἐσκόρπιζαν παντοῦ τὸ δέος τοῦ ὀλέθρου.

Αἴφνης, εἰς τοὺς ματωμένους ὁρίζοντας ἄστραψε τὸ θαῦμα... Ἦταν ἡ Ἑλλάς: Ἡ ἀστείρευτη πηγὴ τοῦ ὡραίου, τῆς θυσίας. Ἦταν τὸ οὐράνιον τόξον, ποὺ διέλυσε τὰ σύνεφα καὶ τὶς καταιγίδες. Οἱ μωροὶ καὶ ἀνόητοι φασίσται ἀπεφάσισαν νὰ διασκελίσουν τὸ ἀτσάλινο τεῖχος τῶν ἡμιθέων, ποὺ εἶχαν ταχθῆ εἰς τὰ σύνορα φρουροὶ ἀσπίλων δωμῶν. Οἱ φρουροὶ αὐτοὶ στοϊκώτατα ἀνέμενον τὴν στιγμὴν τῆς σειρᾶς των, ἡ ὁποία ἦλθε μοιραίως στὶς 3 τὸ πρωῒ τῆς 28ης 'Οκτωβρίου 1940, κατ' ἣν ὁ 'Ιταλὸς πρεσβευτὴς ἐκτύπα τὴν πόρτα τοῦ τότε Κυβερνήτου τῆς Ἑλλάδος ζητῶν «γῆν καὶ ὕδωρ». 'Η ἰταμὴ φιλοδοξία τοῦ Μουσσολίνη, τὸ μέγεθος τῆς δολιότητος καὶ τῆς ἀτίμου ἐπιβουλῆς ἀτσάλωσαν τὴν ψυχὴ καὶ τὰ χέρια τῶν 'Ελλήνων. Καὶ τότε οἱ Ἕλληνες ἐβροντοφώνησαν τὸ καινούργιο «ΜΟΛΩΝ ΛΑΒΕ».

Τὸ ἱστορικὸν ἐκεῖνο «ΟΧΙ», ποὺ σὰν ἀστραπὴ ἐπέταξε σὲ στεργιὲς καὶ σὲ θάλασσες, ἔκαμε τοὺς σκλάβους λαοὺς νὰ γυρίσουν τὰ μάτια των εἰς τὴν Ἑλλάδα, νὰ τὴν ἰδοῦν πάλιν προστάτιδα τοῦ πολιτισμοῦ καὶ τῆς ἐλευθερίας. Καὶ ὁ ἀείμνηστος νικητὴς Βασιλεὺς εἶπε τὰ λόγια ἐκεῖνα, ποὺ μόνον οἱ Ἕλληνες μποροῦσαν νὰ τὰ νοιώσουν: «Μὲ πίστιν εἰς τὸν Θεὸν καὶ τὰ πεπρωμένα τῆς φυλῆς, τὸ Ἔθνος σύσσωμον καὶ πειθαρχοῦν ὡς εἷς Ἕλλην, θὰ ἀγωνισθῆ ὑπὲρ δωμῶν καὶ ἑστιῶν μέχρι τῆς τελικῆς νίκης. Νῦν ὑπὲρ πάντων ὁ ἀγών».

Λίγα λόγια, βγαλμένα ἀπὸ τὸ στόμα ἑνὸς Βασιλιᾶ, ἀλλὰ λακωνικά. Λόγια γεμᾶτα ἀπὸ φλογερὲς ἔννοιες, τὰ ὁποῖα ἐμέθυσαν ὅλους τοὺς Ἕλληνας. Τί ἦταν τὸ «ΟΧΙ» αὐτό, ποὺ βγῆκε ἀπὸ τὴν ἡρωϊκὴ ψυχὴ τοῦ πιὸ ἱστορικοῦ λαοῦ, τὸ εἶδε μὲ κατάπληξι, συγκίνησι καὶ θαυμασμὸ ὁ κόσμος ὁλόκληρος. Δὲν χρειάζονται Τυρταῖοι νὰ τὸ ἐξυμνήσουν. Ἦτο φοβερό, γιατὶ κτυποῦσε τοῦ γίγαντα τὴν ὑπεροφία κατακέφαλα. Ἦτο σύνθημα φωτὸς καὶ ζωῆς μέσα στὸ σκοτάδι τοῦ τρόμου καὶ τῆς δουλείας, ποὺ ἐσκέπαζε ἀπ' ἄκρου εἰς ἄκρον ὁλόκληρη τὴν Εὐρώπη.

Μὲ τὸ «ΟΧΙ» αὐτό, μὲ τὴν κατάπληξη καὶ τὸ θαυμασμὸ τῆς ἀνθρωπότητος, μὲ τὴν τόλμη ποὺ δίδει ἡ ἀπόφαση τῆς θυσίας, ἐπροχώρησε ἡ Ἑλλὰς στὸ πεπρωμένο της. Μιὰ στρατιὰ ἀπετέλεσαν οἱ μικρὲς δυνάμεις της. Στρατιά, ποὺ ξεκίνησε μὲ τὴν ἀπόφαση νὰ μὴ γυρίση, ἂν δὲν κερδίση πρῶτα τὴ δόξα καὶ ὕστερα τὴ Νίκη.

Τὸ «ΟΧΙ» τῆς 28ης 'Οκτωβρίου 1940 ἦταν ἕνα ἀπὸ τὰ πολλὰ «ΟΧΙ» τῶν τριάντα αἰώνων. Καὶ ἐπανέλαβαν τὴν πολεμικὴν των ἱστορίαν διὰ μίαν ἀκόμη φορὰν οἱ νεοέλληνες μὲ τὴν ἰδίαν καὶ μεγαλυτέραν ὁρμήν. Τὰ βουνὰ τῆς Β. Ἠπείρου, τῆς Πίνδου, τοῦ Μοράβα, τῆς Τρεμπεσίνας καὶ τὰ Μακεδονικὰ ὀχυρὰ γίνονται τώρα νέοι Μαραθῶνες, νέαι Θερμοπῦλαι. Τὰ ἐχθρικὰ στίφη ἀκινητοῦν καὶ στρέφονται πρὸς τὰ πίσω. 'Ολόκληρος ἡ ἀνθρωπότης μένει ἐκστατική, ἐμβρόντητος πρὸ τοῦ ἀπιστεύτου θαύματος τὸ ὁποῖον ἐπετέλει, ἡ λεβεντογεννήτρα Ἑλλάς. Τὸ «ΟΧΙ» ἐκεῖνο ἐξύψωσε τὴν Ἑλλάδα εἰς τὰ ὄμματα ὅλου τοῦ κόσμου, ὡς προμαχῶνα τῶν μεγάλων ἰδανικῶν τῆς ἀνθρωπότητος

●——ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΕΙΣ ΤΗΝ 4ην ΣΕΛΙΔΑ

ΑΝΔΡΕΑΣ ΓΡΙΤΣΟΠΟΥΛΟΣ

ΜΑΙΖΩΝΟΣ 68
(Ἐναντι Εὐαγγελιστρίας)
ΠΑΤΡΑΙ
ΤΗΛ. 36—07

★

ΣΗΜΑΙΕΣ ΞΗΡΑΣ ΚΑΙ ΘΑΛΑΣΣΗΣ

Σχολικαί, Σωματείων, Λάβαρα Δημοτικοῦ Σημαιοστολισμοῦ, Ἀναμνηστικὰ Λαβαρόκια, Θυρεοὶ 2 καὶ 4 Σημαιῶν ἐσωτερικῶν καὶ ἐξωτερικῶν διακοσμήσεων, Σημαῖες ὅλων τῶν ἐθνῶν (ἐπὶ παραγγελίᾳ), Σάλπιγκες, Τύμπανα καὶ ὅ,τι ἐξάρτημα ἀφορᾷ τὴν ΣΗΜΑΙΑΝ. Μαθητικὰ σήματα ἐπὶ παραγγελίᾳ.

Ζητήσατέ μας προϋπολογισμὸν θὰ σᾶς ἐξυπηρετήσωμεν τάχιστα μὲ τὰς λογικωτέρας τιμάς.

ΛΑΜΠΡΟΝ ΠΑΤΡΙΩΤΙΚΟΝ ΔΙΑΔΗΜΑ

ΕΝΟΤΗΣ ΠΙΣΤΕΩΣ ΚΑΙ ΘΥΣΙΑΣ

Τοῦ κ. ΔΗΜ. Ν. ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΥ, καθηγητοῦ

Δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι ἡ 28η 'Οκτωβρίου κάμνει κάθε φορὰν ἕνα κήρυγμα, τὸ κήρυγμα μὲν τῆς δόξης καὶ τῆς αἴγλης, ἡ ὁποία ἐστεφάνωσαν πρὸ 26 ἐτῶν τὰ ὅπλα τὰ ἑλληνικά, συνάμα δὲ προσφέρει τὴν διακήρυξιν τῆς ψυχικῆς ἑνότητος τῆς Φυλῆς μας. 'Η ἑνότης τῆς Πίστεως καὶ τῆς θυσίας εἶναι τὰ βασικὰ χαρακτηρίσματα τῆς μεγάλης αὐτῆς ἡμέρας. Φέρει τὰ αὐτὰ γνωρίσματα, τὰ ὁποῖα διέκρινον καὶ περιλάμπρους καὶ ἐξαιρέτους στιγμὰς τοῦ παρελθόντος τοῦ Ἔθνους. 'Ανασυνθέτει ἡ ἐπέτειος τοῦ «Ὄχι» ὅλα τὰ γενναῖα ἔργα, τὰς ἐπιφανεῖς πράξεις καὶ τὰ λαμπρὰ ἐπιτεύγματα, τὰ ὁποῖα ἐπετελέσθησαν εἰς τὴν ἱστορίαν καὶ ἀπαρτίζουν τὴν εἰκόνα τοῦ 'Ελληνισμοῦ.

'Η ἑνότης αὐτὴ τῆς πίστεως καὶ τῆς θυσίας συνίσταται εἰς τὴν ἀμετακίνητον ἀπόφασιν νὰ ἀνθίσταται ὁ ἑλληνισμὸς ἐναντίον κάθε εἰσβολέως ὄχι κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη, ἀλλ' ἀνέκαθεν, ἀφ' ἑτέρου ὑπάρχει ἡ Ἑλλάς. Ὅσον καὶ ἂν ἡ σκέψις μας σήμερον περισπᾶται εἰς ποικίλα προβλήματα καὶ ἐνοχλεῖται ἀπὸ διαφόρους περισπασμοὺς καὶ ἄλλα ἐρωτήματα, ὅμως δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἀντιπαρέλθη ὅ,τι ἐδόξασε ὅ,τι ἀνέδειξεν ὅ,τι ἀκριβῶς ἐπεκύρωσε τὴν ἱστορικὴν πορείαν τοῦ Ἔθνους ὄχι μόνον κατὰ τὴν περίοδον τοῦ 1940—41, ἀλλὰ καὶ κατὰ τὴν μακραίωνα παράδοσίν του.

Συνυπάρχει τὸ αὐτὸ πνεῦμα θυσίας καὶ ἑνότητος εἰς τοὺς μεγάλους σταθμούς. Τὰ εὐκλεῆ κατορθώματα ἐπισφραγίζουν τὸ ἀγωνιστικὸν τοῦτο ἦθος. 'Ο Τρωϊκὸς πόλεμος συνθέτει τὴν ὡραιοτέραν προϊστορικὴν ἔκφρασιν τῆς ψυχικῆς ἑνότητος τοῦ 'Ελληνισμοῦ, μολονότι ἐπὶ μέρους ἐμφανίζονται ἔριδες καὶ φιλονικίαι μεταξὺ τῶν ὁμηρικῶν ἀρχηγῶν καὶ ἡγεμόνων. Τοῦτο δὲν αἴρει τὴν θεμελιώδη αὐτὴν μορφὴν τοῦ πολέμου ἐκείνου. Ἐὰν στρέψωμεν τὰ κριτήριά μας εἰς τὰ Μηδικά, τότε εἰσπράττομεν τὴν ἀπόλυτον δικαίωσιν τῆς ἑνότητος τῆς θυσίας, τοῦ χρέους, τῆς ἑνότητος. Τὰ αὐτὰ γνωρίσματα ἀνευρίσκομεν εἰς τὴν πολιτικὴν τοῦ Φιλίππου τοῦ Β' καὶ τὴν ἔνοπλον πολιτιστικὴν ἐξερεύνησιν τοῦ Μεγάλου 'Αλεξάνδρου, εἰς τοὺς πολέμους κατὰ τῶν Βαρβάρων τοῦ 'Ιουστινιανοῦ, τοῦ 'Ηρακλείου, τῶν 'Ισαύρων, τῆς Μακεδονικῆς δυναστείας, εἰς τὴν θυσίαν τοῦ Κωνσταντίνου Παλαιολόγου, τὴν 'Ελληνικὴν ἐπανάστασιν, τοὺς Βαλκανικοὺς πολέμους καὶ τὴν Μικρασιατικὴν ἐκστρατείαν. Κατ' ἀκολουθίαν, δὲν ἀναφαίνονται τὰ στοιχεῖα αὐτὰ τῆς ἑνότητος μόνον εἰς τὸν ἐπικὸν ἀγῶνα τοῦ 1940—41, ἀλλ' ἔχουν διαμορφωθῆ ἀπὸ τῆς πρώτης καταβολῆς τοῦ ἑλληνικοῦ ἤθους.

'Η χώρα μας, εἶναι γνωστόν, ὅτι πάντοτε ἔπραττε τὸ πᾶν νὰ ἀποφύγη τὸν πόλεμον, τοὺς ἀγῶνας καὶ τὰς συνεπείας των. Εἶχε διαπλάσει εὐγενῆ ἰδανικά, εἰς τὴν πραγμάτωσιν τῶν ὁποίων ἔβαινεν ὄχι διὰ συρράξεων, ἀλλὰ διὰ πολιτιστικῶν καὶ ἀνθρωπιστικῶν ἐκδηλώσεων, διὰ τῆς Παιδείας καὶ τῆς ἡμερώσεως. 'Ηρνεῖτο ὅμως πάντοτε τῆς ἐλευθερίας του καὶ τῆς ἀνεξαρτησίας του τὴν ἀπαλλοτρίωσιν τὸ ἔθνος. Πῶς νὰ ἐγίνετο; 'Αφοῦ ἡ πορεία του, ἡ δόξα του, ἡ ὑπόστασίς του ἐστηρίζοντο καὶ καθοδηγοῦντο ἀπὸ ἐσωτερικοὺς κανόνας, καὶ ἀπὸ νόμους ἀκαταλύτους; Αὐτοὶ οἱ νόμοι οἱ ἀκατάλυτοι ἦσαν καὶ εἶναι ὁ σεβασμὸς τῆς ἐλευθερίας, τῆς τιμῆς, τῆς ἀξιοπρεπείας, τὸ «ἀδούλωτον τῆς γνώμης». 'Οσάκις ἠπειλήθη ἡ ἐλευθερία τοῦ ἔθνους προεβλήθη ἀντίστασις διὰ νὰ διασωθοῦν κινδυνεύοντα ἀγαθά. Συνωδεύετο αὕτη ἀπὸ ἑνότητα θυσίας καὶ θριάμβου εἰς ὅλας τὰς ἐκφάνσεις τῆς ἱστορικῆς ζωῆς.

'Η 28η 'Οκτωβρίου χαρακτηρίζεται ἀπὸ τὸ θαῦμα τῆς ἑνότητος καὶ τὴν καθαρότητα καὶ λάμψιν τῆς θυσίας. Ποτὲ δὲν ἔγινε ἀνεκτὴ ἡ ἀδικία καὶ ὁ σφαγιασμὸς τοῦ δικαίου. Μὲ ἠθικὴν ὑπερηφάνειαν ἀντιμετώπισαν ἡνωμένοι οἱ Ἕλληνες τὰς μεγάλας δοκιμασίας καὶ ἐθνικὰς περιπετείας, ἀλλ' οὐδέποτε ὑπέμειναν δουλείαν μὲ μοιρολατρείαν καὶ παθητικότητα. Τοῦτο οὐδεὶς δύναται νὰ τὸ ἀμφισβητήση. 'Η ψυχικὴ ἑνότης τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ ἀποτελεῖ κάτι τὸ ἐκπληκτικὸν εἰς τ